

بِسْمِ اللَّهِ
تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

کارگاه کارآفرینی و

فرصت های شغلی

محمد مهرعلیان

استادیار مهندسی بهداشت محیط

مقدمه‌ای بر کارآفرینی در مهندسی بهداشت محیط

. تعریف کارآفرینی و ویژگی‌های کارآفرین موفق

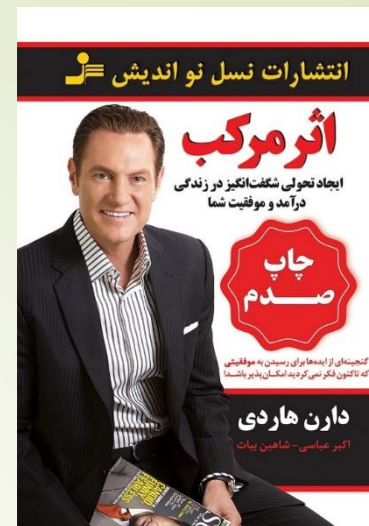
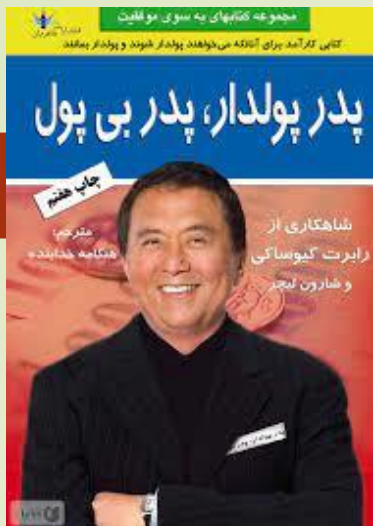
. اهمیت کارآفرینی در بهداشت محیط (نیازهای جامعه و بازار)

. فرصت‌های نوظهور (با نگاه به ایران و منطقه)

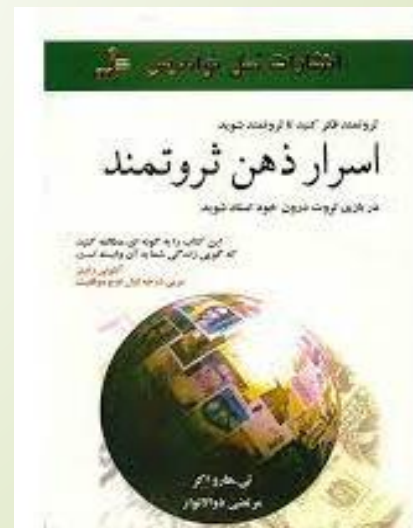
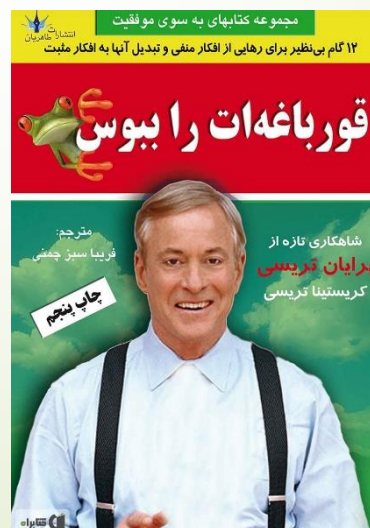
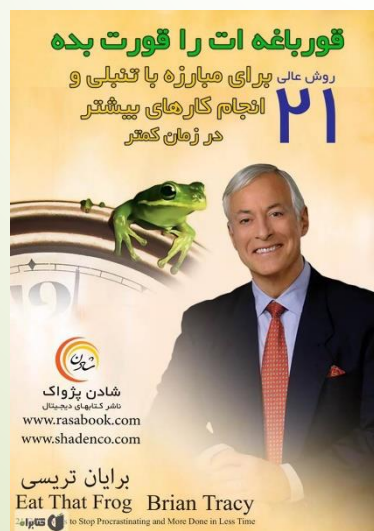

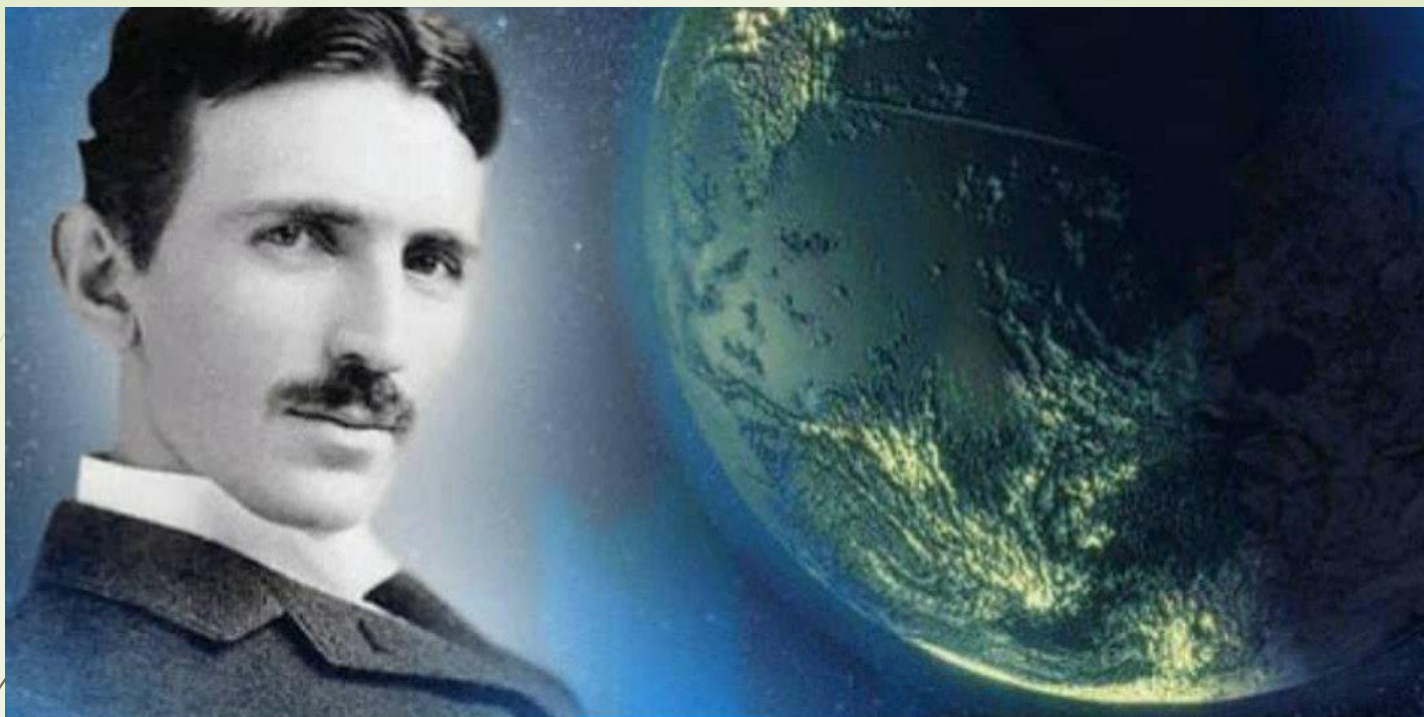
کارآفرینی؟؟؟؟؟؟

فرصت های شغلی؟؟؟؟؟؟

دانایی = توانایی

مغز من فقط یک گیرنده است. در جهان هستی،
هسته ای وجود دارد که ما تمام دانش و قدرت
و الهام خود را از آن میگیریم، من به اسرار این
هسته نفوذ نکرده ام اما میدانم که وجود دارد
"نیکولا تسلا-نابغه فراموش نشدنی"

۱- بیل گیتس (۸۸.۸ میلیارد دلار)

۲- جف بزوس (۸۴.۳ میلیارد دلار)

غلامعلی سلیمانی

ژوبین علاقېند

برادران محمدی

محمد جواد شکوری مقدم

حسام آرمندهی

درآمد دیوار در سال ۱۴۰۳ برابر ۴۰۰ میلیارد تومان بوده است.

علیرضا نبی

به نظر شما :

آیا کارآفرینی دارای ژن خاصی است؟

آیا افراد کارآفرین بدنیا می آیند؟

کارآفرینان چگونه افرادی هستند؟

کارآفرینی دارای ژن خاصی است؟

و آیا زن کارآفرینی وجود دارد؟

به نظر شما: آیا کارآفرینی مهارتی آموختنی است؟

آیا روح کارآفرینی با اقبال پیوند دارد؟

آیا کارآفرینی شانس است؟

آیا کارآفرینی خود به خود اتفاق می افتد؟

آیا فرآیند کارآفرینی را می توان آموخت؟

آیا شما کارآفرین هستید؟

-سر پر شوری دارید؟

-علاقمند به تولید ثروت هستید؟

-خلاقیت و یک دنیا ایده دارید؟

-صاحب دانش و تجربه هستید؟

-دوست دارید کارآفرین باشید؟

-عاشق فراگیری هستید؟

-مایلید تأثیر مثبت داشته باشید؟

-اهل ریسک هستید؟

پایه های کارآفرینی چیست؟ (Entrepreneurship?)

13

- شناخت نیاز یا نیازهای نو (تولید و خدمات و آموزش و ...)
- رفع نیاز بر پایه خلاقیت و نوآوری و ارزش آفرینی (مادی/معنوی)
- یافتن فرصت سرمایه گذاری
- پذیرش ریسک!
- تلاش متعهدانه و مجدانه، به خصوص در بحران ها

آموزش مهارت‌های کارآفرینی برای راه‌اندازی کسب‌وکار نوپا:

14

مهارت‌های پایه کارآفرینی:

-مفاهیم کارآفرینی خلاق

-شناخت نیازها

-ایده‌پردازی خلاق

-نوآوری در کسب‌وکار

-تهیه مدل کسب‌وکار نوآور

-طرح کسب‌وکار خلاق

-ایجاد فرصت کارآفرینی خلاق

-شناخت محیط کسب‌وکار

مفهوم استارتاپ (Startup) از دیدگاه استیو بلنک

استیو بلنک (Steve Blank)

-تعریف تخصصی استارت‌آپ:

یک سازمان طراحی شده که به دنبال یک مدل کسب‌وکار تکرارشونده و مقیاس‌پذیر است.

استارتاپ چیست ؟

تعریف استارتاپ از دید استیو بلنک

استیون گری بلنک

16

استیو بلنک بر این نکته تأکید دارد که:

-کسب و کارهای کوچک، مدل مینیاتوری کسب و کارهای بزرگ نیستند.

-کسب و کارهای کوچک و نوپا، ساختار، فرایند، استراتژی، چالش و نیازهای

ویژه خود را دارند.

تفاوت الگوی کسب و کارهای نوآور و استارت‌آپ‌ها با کسب و کارهای سنتی چیست؟

17

-بر پایه نوآوری و فن‌آوری

-رشد مرحله‌ای استارت‌آپ‌ها (از کوچک)

-توسعه استارت‌آپ‌ها بر اساس مبانی علمی/دانشی

-امکان توسعه حتی در سطح جهانی و آمادگی تغییر

-برخورداری از سیاست‌های حمایتی محیط کسب و کار و اکوسیستم کارآفرینی

در مجموع، استارت‌آپ‌ها و کسب و کارهای نوآور در مقایسه با کسب و کارهای سنتی،

ویژگی‌های متمایزی دارند که بر اساس نوآوری، رشد مرحله‌ای، بنیان علمی/دانشی، توسعه جهانی و حمایت‌های محیطی قابل تشخیص هستند.

- کلمه "کارآفرین" حدود سیصد سال قدمت دارد!
- اقتصاد دان‌ها نخستین کسانی بودند که واژه "کارآفرین" و مفهوم کارآفرینی را مورد توجه قرار دادند.

- کارآفرینی به فرآیند خلق ارزش جدید (مادی یا معنوی) از طریق یک تلاش متعهدانه با در نظر گرفتن ریسک‌های ناشی از آن اطلاق می‌شود.

تعریف کارآفرینی از نظر پتر دراگر:

- پتر دراگر، پدر علم مدیریت، معتقد است:

- کارآفرین کسی است که فعالیت اقتصادی کوچک و جدیدی را با سرمایه خود شروع می‌کند.
- کارآفرین ارزش‌ها را تغییر می‌دهد و آن‌ها را دچار تحول می‌نماید و به سمت بهتر شدن هدایت می‌کند.

تعریف کارآفرینی از نظر شومپیتر:

21

-شومپیتر در سال 1928 تعریف کارآفرینی را ارائه داد:

- عصاره کارآفرینی در درک و بهره‌برداری از فرصت‌ها است.
- او تأکید داشت کارآفرینان کسانی هستند که اقتصاد و سازمان‌ها را زنده می‌کنند.

کارآفرینی

- ✠ بنا به تعریف واژه‌نامه «وبستر» کارآفرین کسی است که متعهد می‌شود، مخاطره‌های یک فعالیت اقتصادی را سازماندهی، اداره و تقبل نماید.
- ✠ اقتصاددانان می‌گویند، کارآفرین کسی است که منابع، نیروی کار، مواد و سایر دارایی‌ها را با هم ترکیب می‌کند تا ارزش آن‌ها را نسبت به قبل بیشتر نماید.
- ✠ روانشناسان معتقدند کارآفرین کسی است که به وسیله نیروهای شخصی خود به پیش می‌رود، نیروهایی از قبیل نیاز به کسب کردن یا رسیدن به چیزی، تجربه نمودن، انجام دادن یا شاید فرار از قدرت اختیار دیگران.

چرا کار آفرینی؟ چرا بهره‌وری؟ چرا مدیریت؟ چرا رشد اقتصادی؟ و ...

23

چرا برخی از افراد نسبت به دیگران موفق تر هستند؟

چرا بعضی از سازمانها نسبت به دیگران موفق تر هستند؟

چرا برخی کشورها توسعه یافته اند؟

با از بین رفتن مرزهای اقتصادی چه کنیم؟

با تغییرات سریع، رقابت تنگاتنگ ، کمبود منابع و افزایش دانش چه کنیم؟

((میزان توسعه اقتصادی کشورها ، ملاک فقر و ثروت آنهاست.

میزان رشد ثروت یا فقر هر کشور بستگی به کار آفرینی آنها دارد.))

انواع زندگی شغلی

استخدام Employment

خوداشتغالی Self-employment

کارآفرینی Entrepreneurship

زندگی شغلی؛ انواع زندگی شغلی
و باید و نبایدهای آن

کارآفرینی چیست ؟

25

فرایندی که

اندیشه را به کسب و کاری تبدیل کند

و بتواند ارزش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تولید کند.

کارآفرین کیست ؟ (Entrepreneur)

○ هر انسانی که در زندگی اقتصادی خود بتواند مسئولیت اجراء یک پروژه اقتصادی (طرح درآمدزا) را ضمن ساماندهی مجموعه خلاقیت ها و فرصتها ، همراه با سازماندهی منابع با تقبل ریسک و شکست بعهده گیرد کارآفرین نامیده می شود.

مراحل تکامل بشر

عصر اطلاعات
منبع قدرت: دانش

عصر صنعتی
منبع قدرت: قدرت یدی و فکری

عصر سنتی / کشاورزی
منبع قدرت: قدرت یدی

تکامل بشري

کم

گذشته

دوره ي زماني

حال

آیا می دانید قدم اول در کارآفرینی چیست:

پذیرش شرایط موجود

پایه های علم کارآفرینی

کارآفرینی بر پایه چهار علم استوار است :

- ۱- جامعه شناسی
- ۲- روان شناسی
- ۳- مدیریت
- ۴- اقتصاد

مقایسه کارآفرینی و اشتغال

30

اشتغال	کارآفرینی
محور، انسان است.	محور، خلاقیت انسان است.
مدیریت بر منابع است.	مدیریت بر فرصت ها است.
حرکتی کاملاً Passive است.	حرکتی کاملاً Active است.
اشتغال وابستگی صد در صد به کارآفرینی دارد.	از اهداف کارآفرینی اشتغال هم می تواند باشد.
یک راهکار برای حل مشکلات اقتصادی و بیکاری است.	یک فرهنگ، یک هنر و یک تفکر است.
محصول محور است.	تخریب خلاقانه است.

انواع کارآفرینی از نظر کلی:

- کارآفرینی شرکتی

- کارآفرینی فردی (مستقل)

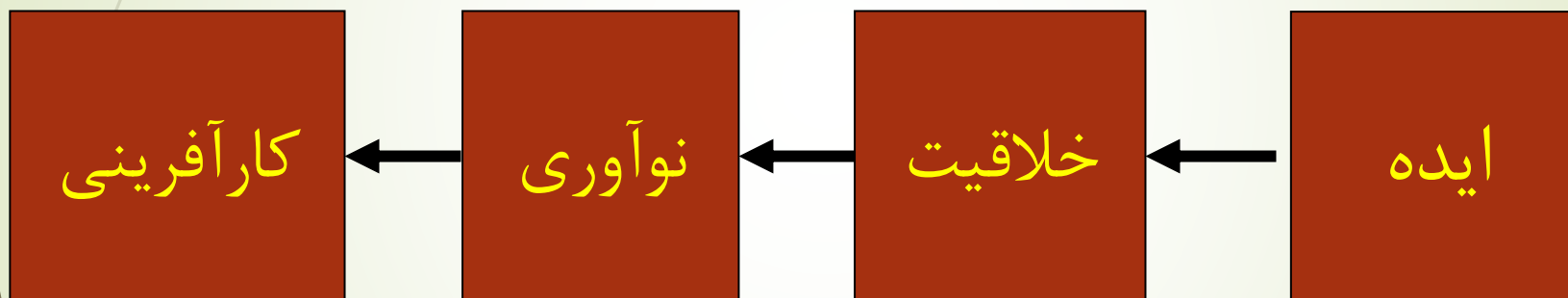
- کارآفرینی بین‌المللی

- کارآفرینی سازمانی

- کارآفرینی اجتماعی

سیر تحقق کارآفرینی

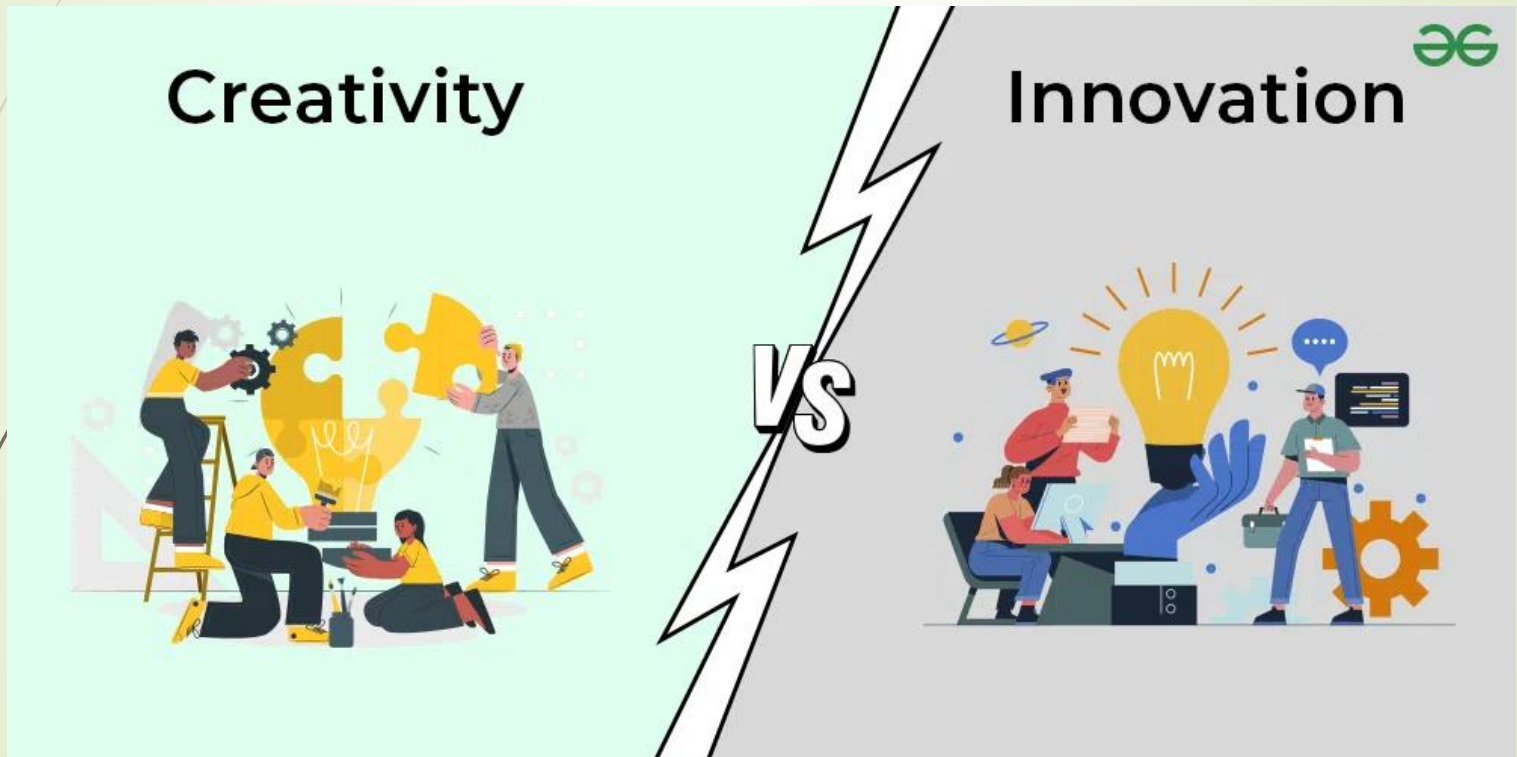

ایده پرداز	توانایی بالا در ایده سازی
مخترع	توانایی بالا در تبدیل ایده به ایده های عملی
نوآور	توانایی بالا در تبدیل ایده های عملی خود به کالا ها و خدمات
کارآفرین	توانایی بالا در تبدیل ایده ها یا کالا ها و خدمات جدید خود یا دیگران به ارزش

خلاقیت = تازگی + ارزش

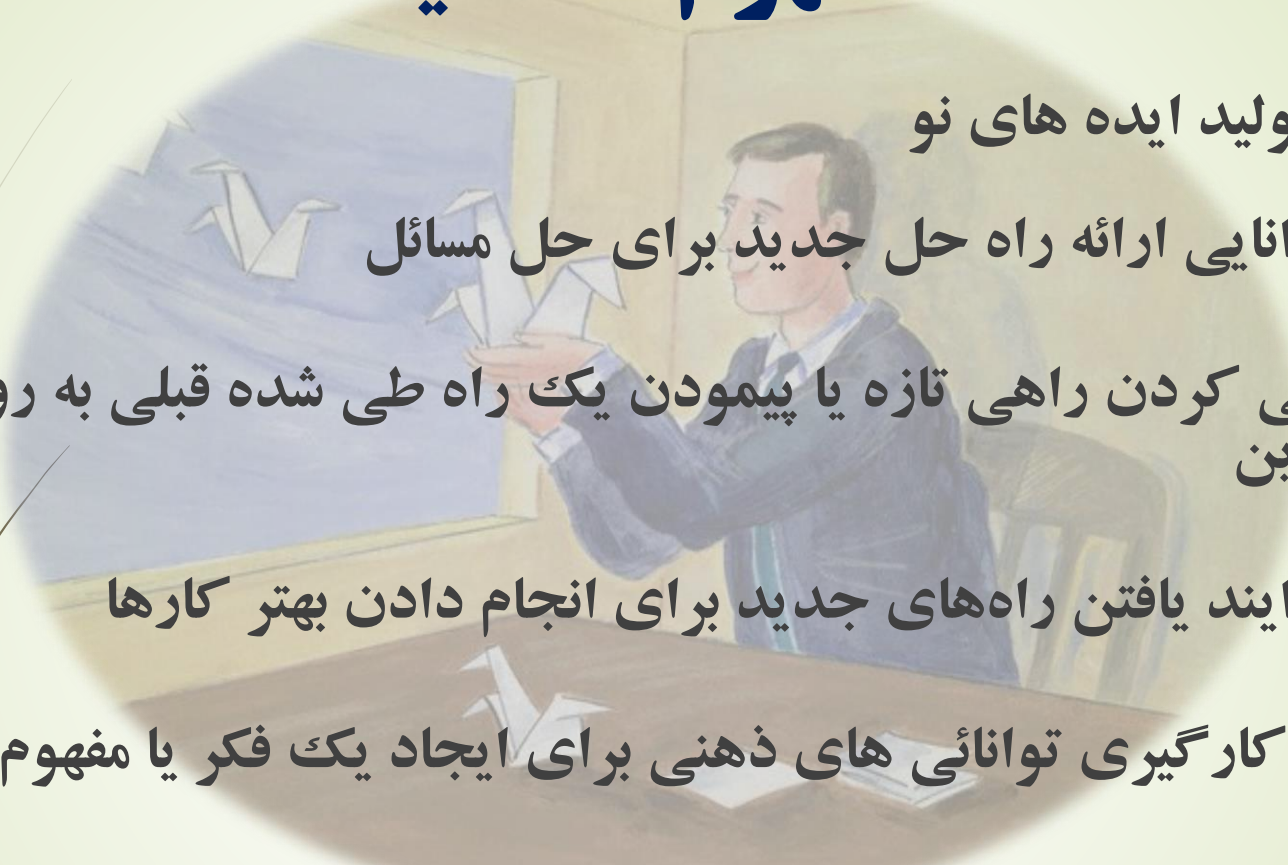
34

نوآوری = خلاقیت + تجاری کردن

ایده ← خلاقیت ← نوآوری ← کارآفرینی

مفهوم خلاقیت

-
- ✓ تولید ایده های نو
 - ✓ توانایی ارائه راه حل جدید برای حل مسائل
 - ✓ طی کردن راهی تازه یا پیمودن یک راه طی شده قبلی به روشی نوین
 - ✓ فرایند یافتن راههای جدید برای انجام دادن بهتر کارها
 - ✓ به کارگیری توانائی های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید
 - ✓ خلاقیت بریدن تورهای ذهنی

تعریف خلاقیت از دیدگاه سازمانی

36

➤ خلاقیت یعنی ارائه فکر و طرح نوین برای بهبود و ارتقاء کمیت یا کیفیت

فعالیت‌های سازمان

➤ مثال: افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها، افزایش تولیدات یا خدمات از روش بهتر،

تولیدات یا خدمات جدید و غیره

نوآوری

37

➤ قدمی جلوتر از کارآفرینی

➤ نوآور کسی هست که محصولی جدید یا روش تولیدی جدید و یا حتی نحوه ی کسب و کار جدیدی را به بازار عرضه می کند.

رابطه خلاقیت - نوآوری و کارآفرینی

تولید ایده

تبدیل ایده به
طرح قابل
اجرا

اجرای طرح
کسب و کار

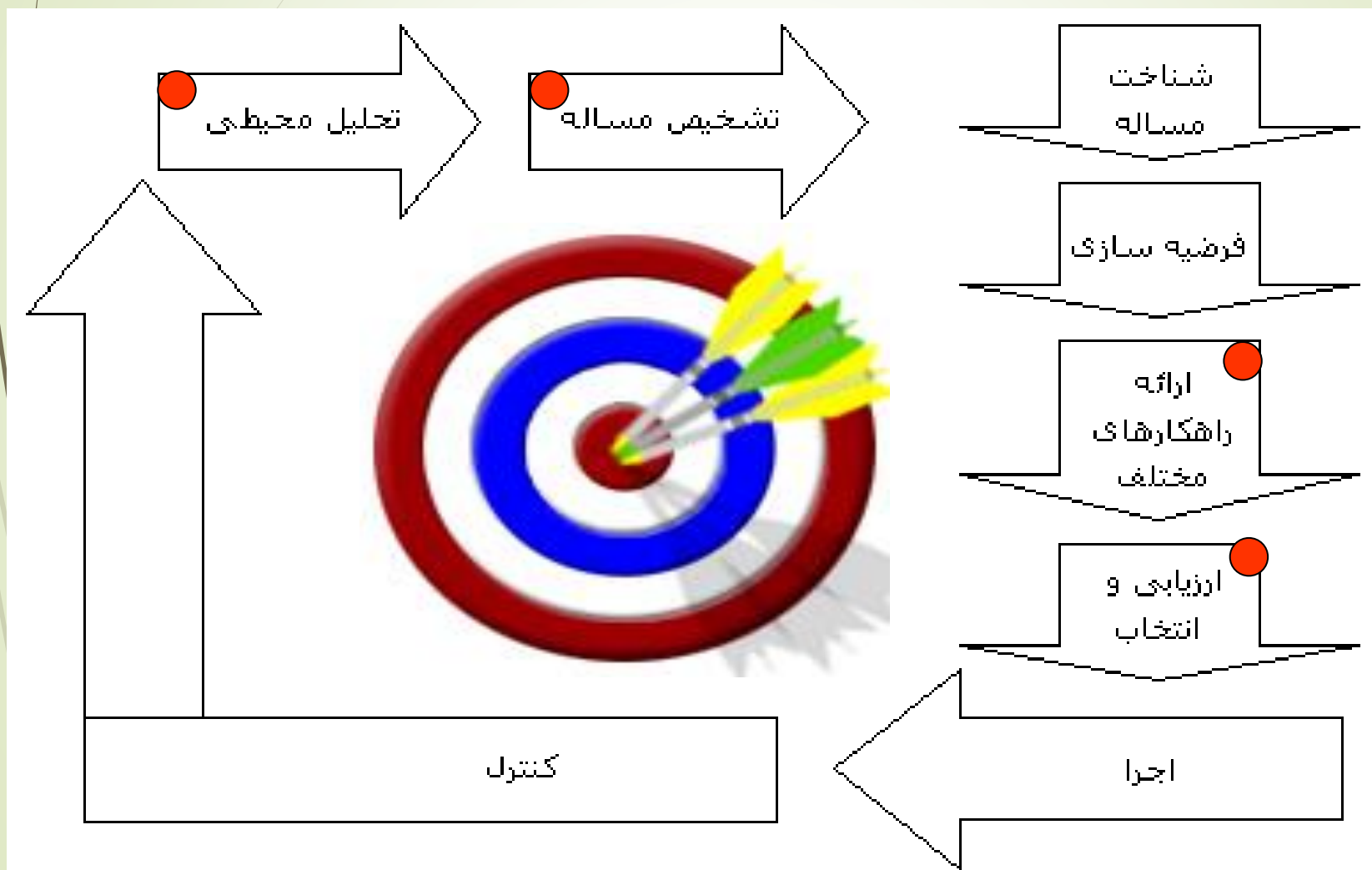
خلاقیت

نوآوری

کارآفرینی

حل خلاق مساله

موانع خلاقیت

40

1. صرفاً به دنبال یک راه حل صحیح گشتن
2. اضافه کردن مفروضات نادرست به مساله
3. ترس از اشتباه و شکست
4. دنبال کردن کورکورانه قواعد
5. بیش از حد منطقی بودن

موانع خلاقیت

41

۶. بیهوده انگاشتن بازی

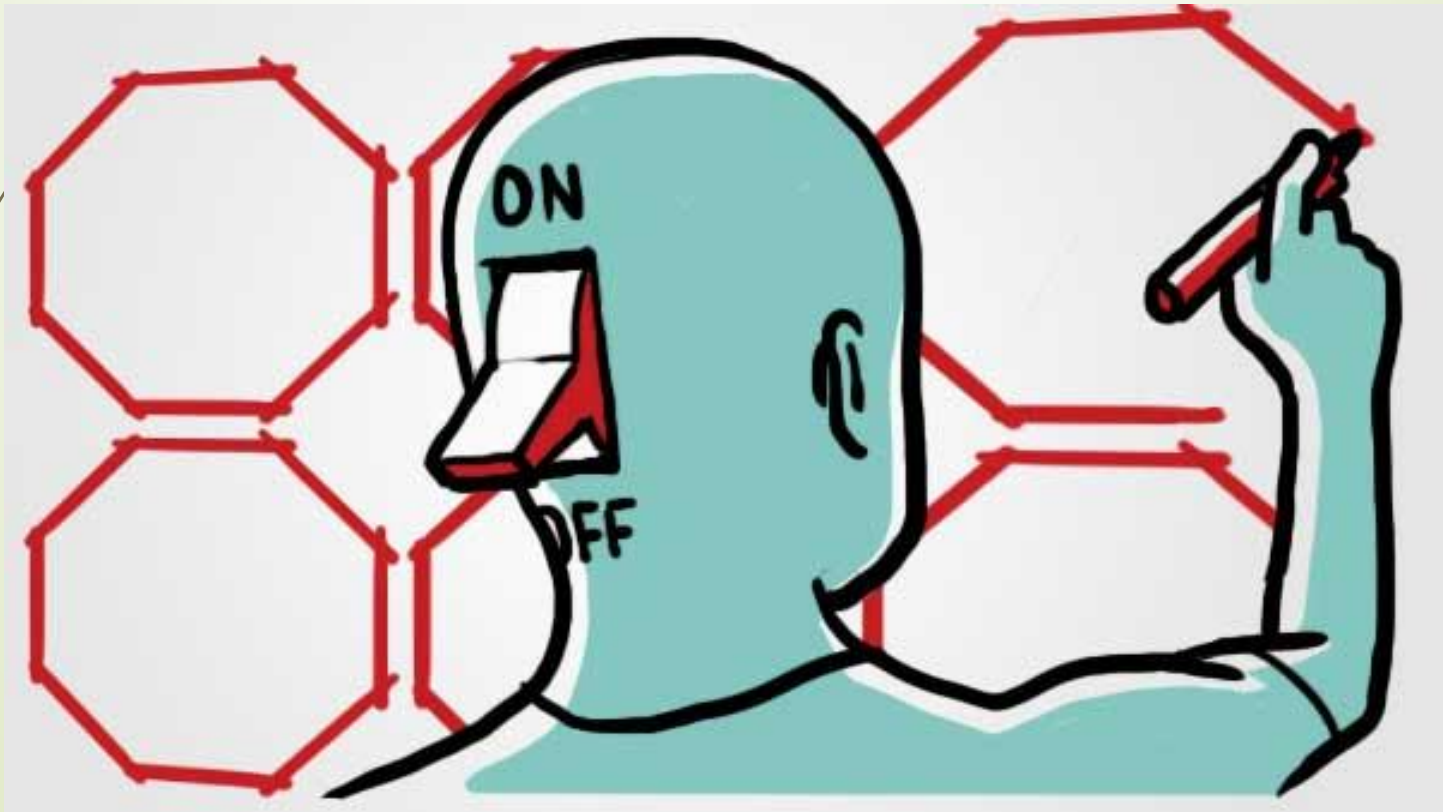
۹. پرهیز از ابهام

۷. گمان به اینکه من فرد خلاق نیستم

۱۰. تفکر منفی

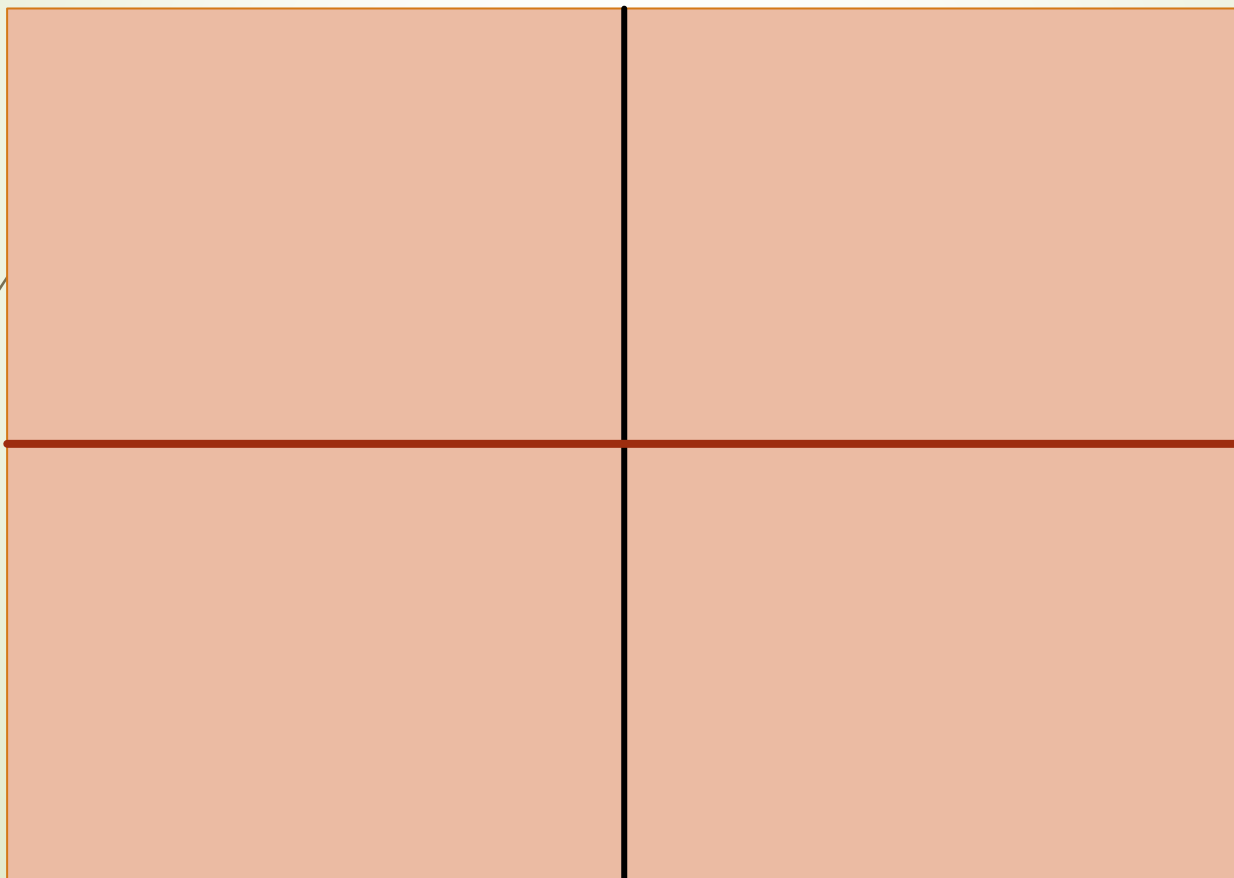
۸. ترس از احمق جلوه کردن

۱۱. عدم توانایی جدا کردن سوژه اصلی از زمینه

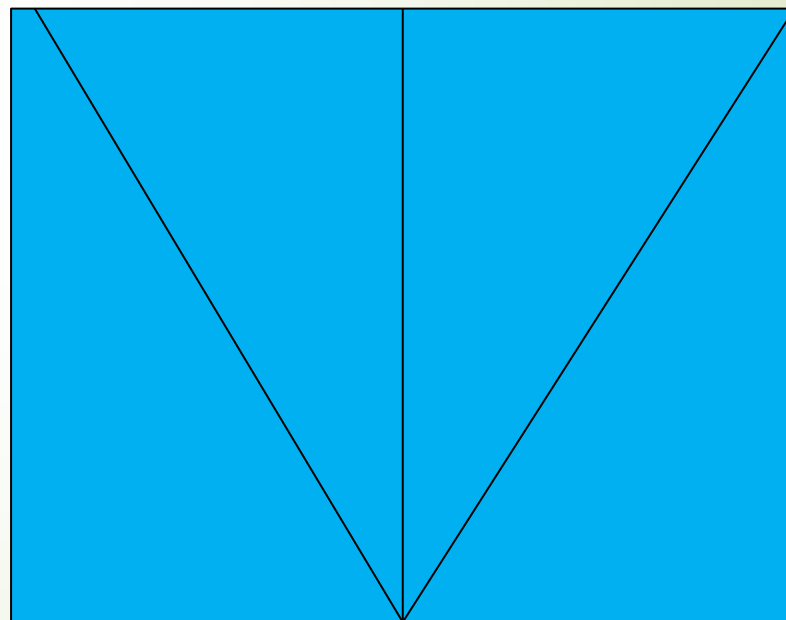
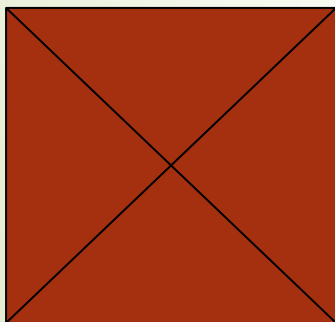
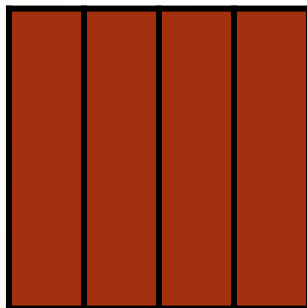
صرفا به دنبال یک راه حل صحیح گشتن

➡ مربع زیر را به ۴ قسمت مساوی و شبيه تقسيم کنید

صرفا به دنبال یک راه حل صحیح گشتن

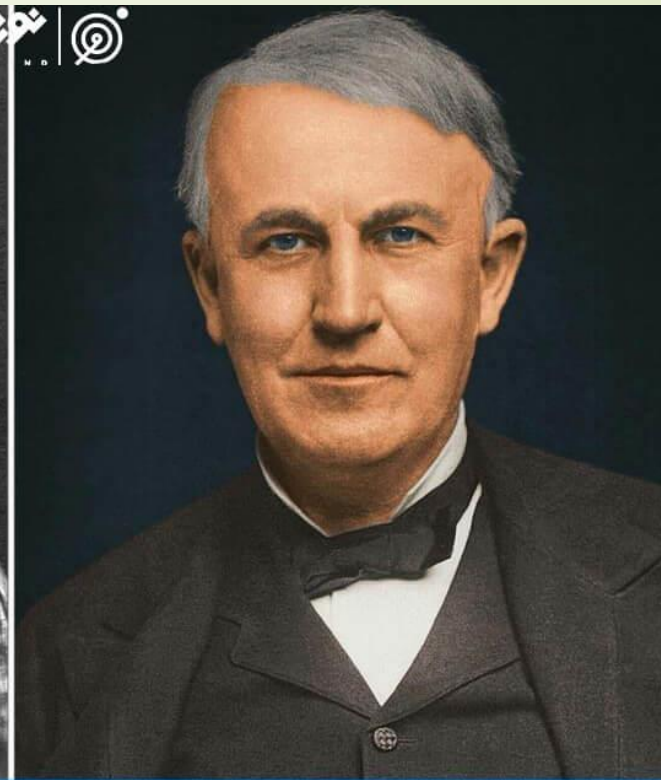
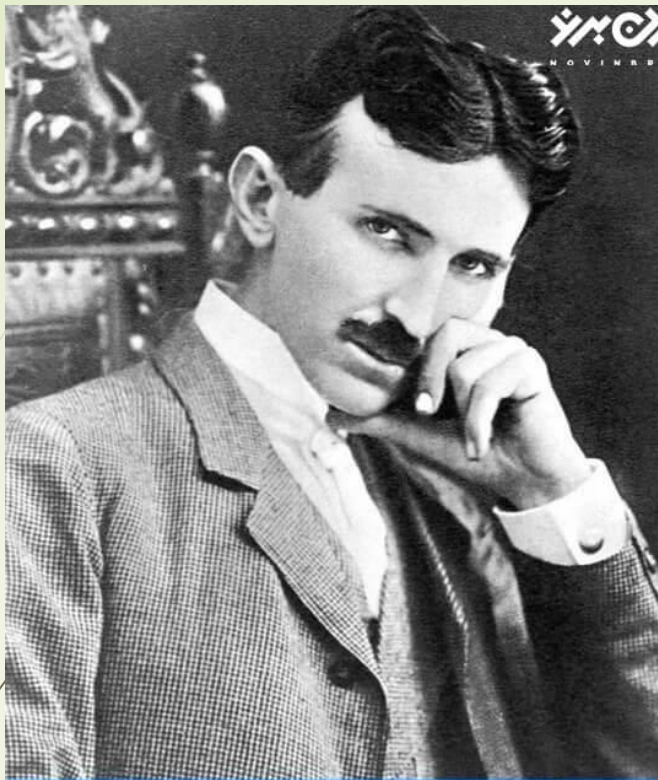
➡ مربع زیر را به ۴ قسمت مساوی و شبیه تقسیم کنید

ترس از اشتباه و شکست

➡ ادیسون و شش هزار بار اشتباه

تسلا

برای من مهم نیست که ایده ام
رو دزدیدن، مهم اینه که هیچ
کدوم از خودشون ایده ای ندارن

ادیسون

در این صنعت و تجارت همه
از هم ایده میدزدن، حتی من
هم ایده های زیادی دزدیدم اما
حداقل من میدونم چطور بدزدم

دنبال کردن کورکورانه قواعد

➤ در نقاشی نباید از خطوط بیرون بزنیم.

➤ اختراع ماشین با قواعد کالسکه

بیهوده انگاشتن بازی

➤ شوخ طبعی یکی از نشانه های خلاقیت

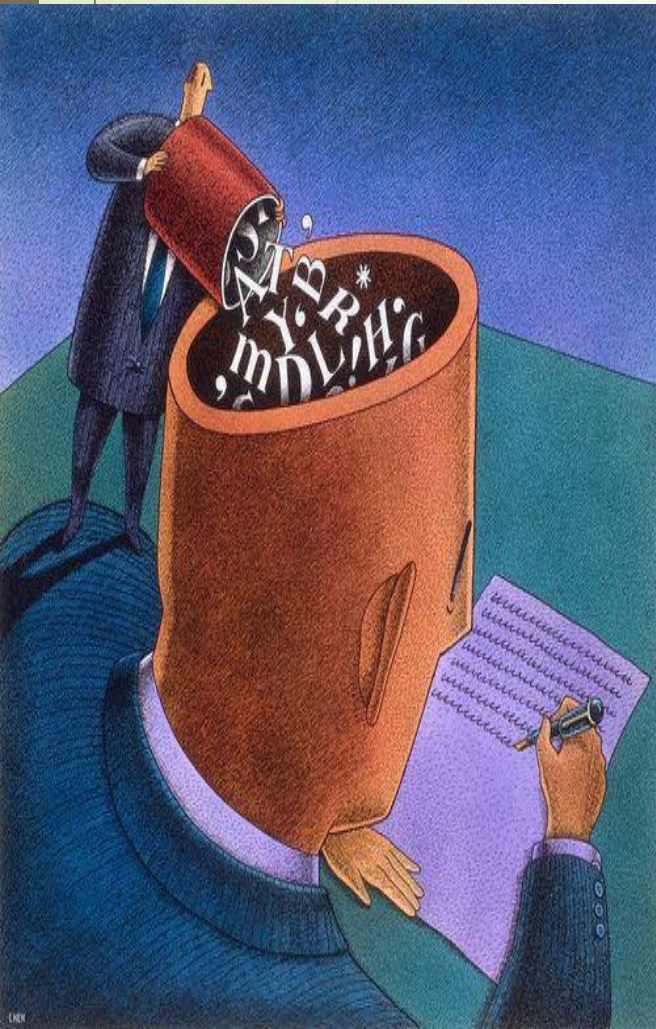
موانع خلاقیت

48

► بیشترین مانع خلاقیت از دانسته هایمان است نه

ندانسته هایمان

بنابراین افرادی که به تازگی وارد یک موضوع می
شوند بهتر از افراد آگاه می توانند ایده بدهند

فرایند خلاقیت

49

آماده سازی ذهن	مطالعه-تبادل نظر-سفر-شرکت در جلسات تخصصی
مطالعه و بررسی	مرور ادبیات کسب و کار
تغییر و دگرگونی	اتصال و ارتباط اطلاعات جمع آوری شده
کمون یا دوره انتظار	بخش آگاه و ناخود آگاه - نماز ابن سینا
جرقه	۵ دقیقه تا ۵ سال
تایید و اثبات	تطبیق با شرایط واقعی
اجرا	ورود به قلمرو نوآوری

راه‌های بازکردن ذهن و ایده‌یابی

50

- مسافرت
- گوش دادن به صحبت‌های دیگران
- کارآموزی
- یافتن دوستان جدید
- آموختن و کسب عادت‌ها یا مهارت‌های جدید
- آموختن یک زبان جدید
- تماشای اخبار، مطالعه مجلات و روزنامه‌ها
- مطالعه موضوعاتی به غیر از آنچه تاکنون به آنها علاقه‌مند بوده‌اید
- بحث در مورد وقایع جاری با دوستان و مربیان

تکنیکهای خلاقیت

51

✓ تکنیک ارتباط اجباری

✓ اسکمپر

✓ شکوفه نیلوفر آبی

✓ طوفان فکری

✓ دفترچه یادداشت

✓ طوفان فکری معکوس

BRAIN STORMING

52

توفان فکری

بارش افکار

توفان فکری

53

توفان فکری مؤثرترین و احتمالاً متداولترین فرآیند گروهی است. این تکنیک بیش از ۶۰ سال پیش به منظور افزایش کمیت و کیفیت ایده های تبلیغاتی طراحی شد. به این دلیل نام آن را یورش یا توفان فکری گذارده اند که مغز و فکر شرکت کنندگان توفانی را در مسئله ایجاد می کرد.

گروه: فرآیند توفان فکری با یک گروه ۶ تا ۱۲ نفره، یک سرپرست و یک منشی سرو کار دارد.

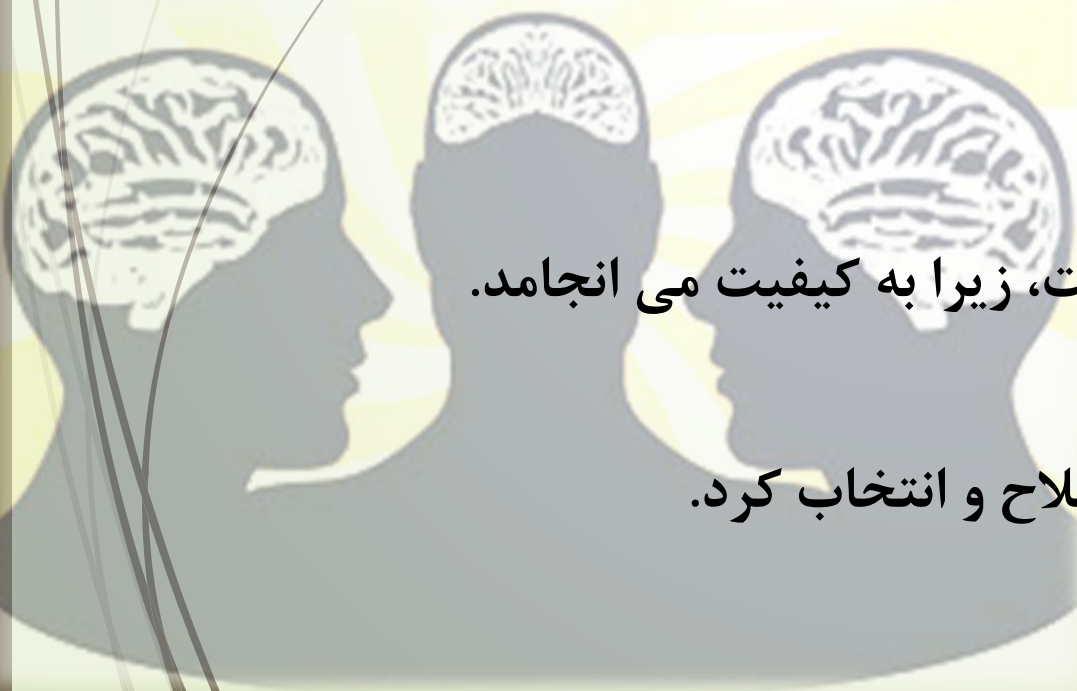
قوانین گروه توفان فکری

۱- هیچگونه قضاوتی درباره هیچ پیشنهادی صورت نمی گیرد.

۲- کلیه ایده ها حتی ایده های پوچ و غیرعملی مورد استقبال قرار می گیرند.

۳- کمیت ایده ها هدف اصلی است، زیرا به کیفیت می انجامد.

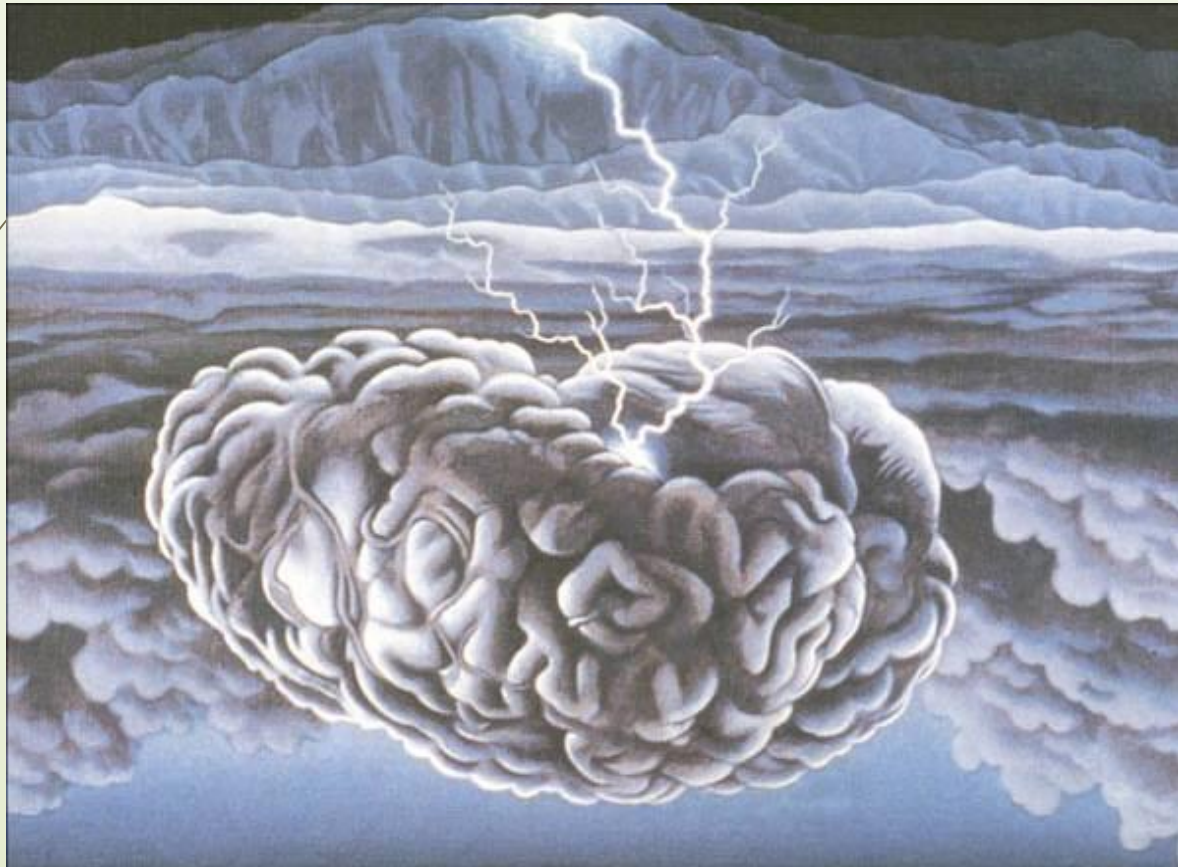
۴- ایده ها را می توان ترکیب، اصلاح و انتخاب کرد.

توفان فکری معکوس

55

➤ یافتن مشکلات و ایرادات محصولی خاص، انتقاد و منفی بینی

سؤالات ایده برانگیز یا تکنیک اسکمپر

آلکس اسبورن سؤالاتی طرح کرد و واژه **scamper** را به معنای فرار کردن را ساخت برخی سؤالات عبارتند از :

آیا می توان با تغییر کوچکی مجموعه را دو منظوره کرد؟

آیا در شکل، رنگ، حرکات و سایر مشخصات آن می توان تغییر داد

چگونه می توان سرعت، کار آیی، بهره وری را ارتقا داد؟

آیا می توان در حجمی کمتر، وزنی سبک تر و قیمتی ارزانتر عرضه کرد ؟

آیا جانشینی برای این محصول می توان یافت ؟

آیا می توان روش را معکوس کرد ؟

SCAMPER تکنیک اسکمپر

- ساده کردن **Substitute**
- ترکیب کردن **Combine**
- تطبیق و سازگاری **Adapt(adopt)**
- تغییر و تعدیل **Modify(magnify)**
- کاربردهای دیگر **Put to other uses**
- حذف و کاهش **Eliminate**
- معکوس کردن **Rearrangement**

ناسا و مشکل خودکار

58

هنگامی که ناسا برنامه فرستادن فضاوردان به فضا را آغاز کرد، با مشکل کوچکی روبرو شد. آنها دریافتند که خودکارهای موجود در فضای بدون جاذبه کار نمی‌کنند. (جوهر خودکار به سمت پایین جریان نمی‌یابد و روی سطح کاغذ نمی‌ریزد.) برای حل این مشکل آنها شرکت مشاورین اندرسون را انتخاب کردند. تحقیقات بیش از یک دهه طول کشید، ۱۲ میلیون دلار صرف شد و در نهایت خودکاری طراحی کردند که در محیط بدون جاذبه می‌نوشت، زیر آب کار می‌کرد، روی هر سطحی حتی کریستال می‌نوشت و از دمای زیر صفر تا ۳۰۰ درجه سانتیگراد کار می‌کرد.

روس‌ها راه حل ساده‌تری داشتند: **از مداد استفاده کردند!**

ثبت انواع شرکت های تجاری

شرکت های دانش بنیان

آبراهام ماسلو «کسی که با چکش رابطه‌ای
خوب دارد، دوست دارد همه چیز را میخ ببیند!».

انواع کسب و کار :

- ✓ کسب و کار خانگی
- ✓ کسب و کار خانوادگی
- ✓ کسب و کار روستایی
- ✓ کسب و کار اینترنتی
- ✓ کسب و کار کوچک و متوسط
- ✓ کسب و کار بزرگ

برای راه‌اندازی یک کسب و کار کارآفرینانه چه فرایندی را باید طی کنید؟

❶ خودارزیابی و کسب آمادگی

❷ شناسایی و ارزیابی فرصت

❸ نوآوری و ایده‌یابی

❹ تدوین طرح کسب و کار

❺ تأمین منابع مورد نیاز

❻ تأسیس و راه‌اندازی کسب و کار

❼ اداره کسب و کار و تثبیت آن

فرانکل «هر کس در زندگی، مأموریت یا شغل مخصوص به خودش را دارد... بنابراین زندگی‌اش تکرارناپذیر است و او را نمی‌توان با کسی دیگر جابه‌جا کرد. در نتیجه مأموریت هر کس مثل فرصت‌های عملکرد او یکتاست.»

قانون تجارت جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳/۱۲/۱۳۱۱ تصویب و به اجرا در
تاریخ ۲۴/۱۲/۱۳۴۷ اصلاحی ماده ۱۶ قانون تجارت و آیین نامه ابلاغ شده در این
خصوص سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مرجع ثبت شرکت ها می باشد که در کل
مسئولیت بر عهده قوه قضائیه است زیرا سازمان ثبت اسناد و املاک و به تبع آن کلیه
ادارات و زیر مجموعه های آن به صورت ارگانیک به قوه قضائیه می باشند.

انواع شرکت های تجاری:

بر اساس ماده ۲۰ قانون تجارت شرکت های تجاری عبارتند از:

- (۱) شرکت سهامی
- (۲) شرکت با مسئولیت محدود
- (۳) شرکت تضامنی
- (۴) شرکت مختلط غیرسهامی
- (۵) شرکت مختلط سهامی
- (۶) شرکت نسبی
- (۷) شرکت تعاونی و تولید و مصرف

به گفتهٔ پیتر دراگو و وارن بنیس، «مدیریت،
انجام دادن درست کارهاست، رهبری انجام
دادن کارهایِ درست هستند.»

ساموئل جانسون می گوید: «چشمه رضایت و
خشنودی باید از ذهن بجوشد و هر کس که
دانش اندکی درباره سرشت بشر دارد و
می خواهد شادمانی را با تغییر دادن هر چیزی
غیر از خودش بجوید، زندگی اش را با تلاش هایی
بی ثمر تلف کرده است و غمی که می بایست آن
را می زدود، افزون کرده است.»

مهارت های کسب و کار :

1. زبان انگلیسی

2. ICT

3. مدیریت

4. نگرش اقتصادی

5. بازاریابی

به نظر ویکتور فرانکل سه ارزش مرکزی و اصلی
در زندگی وجود دارد: ارزش تجربه‌ای یا
اتفاق‌هایی که برای ما رخ می‌دهد، ارزش‌های
خلق شده یا چیزی که خودمان پدید می‌آوریم و
ارزش‌های نگرشی که پاسخ ما در موقعیت‌هایی
دشوار همچون وجود بیماری‌ها است

از توجه شما سپاسگزارم